

prima instanță: S. Papuha
instanța de apel: I. Cimpoi, N. Simciuc și N. Craiu

dosarul nr. 2r-550/16

DECIZIE

08 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea și Sveatoslav Moldovan

examinând recursul declarat de către Postică Veaceslav, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul Sergiu Aftene în interesele întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni împotriva lui Postică Veaceslav cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor de judecată și cererea de chemare în judecată depusă de Postică Veaceslav împotriva întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și cheltuielilor de asistență juridică, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, prin care s-a respins cererea lui Postică Veaceslav cu privire la scutirea de la plata taxei de stat și nu s-a dat curs cererii de apel

c o n s t a t ă

La 19 august 2013 reprezentantul Sergiu Aftene a depus în interesele întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni cerere de chemare în judecată împotriva lui Postică Veaceslav cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată reprezentantul Sergiu Aftene a indicat că prin contractul de leasing financiar din 22 mai 2008 întreprinderea cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni a transmis contra plată în posesia și folosința lui Postică Veaceslav automobilul de marca „Toyota Corolla”, tipul caroseriei Sedan, numărul motorului 1ZR0258360, numărul caroseriei JTNBV56E40J026729, numărul de înmatriculare CTL609.

Prin actul de predare-primire din 22 mai 2008 întreprinderea cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni a transmis automobilul lui Postică Veaceslav, valoarea totală a contractului de leasing financiar fiind în sumă de 21 552,18 euro.

Prin contractul încheiat Postică Veaceslav s-a obligat să achite ratele de leasing și alte sume stabilite conform graficului de achitări.

Postică Veaceslav nu a achitat plățile conform contractului și contractul a fost reziliat, iar pîrîtul la 02 mai 2011 a restituit benevol automobilul.

La 16 mai 2011 automobilul de marca „Toyota Corolla” a fost comercializat de întreprinderea cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni în vederea stingerii datoriilor acumulate conform contractului de leasing financiar.

Postică Veaceslav nefiind de acord cu acțiunile întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni a depus la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău cerere de chemare în judecată cu privire la rezilierea contractului de leasing și încasarea prejudiciului.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 28 decembrie 2011 cererea de chemare în judecată depusă de Postică Veaceslav a fost admisă, s-a reziliat contractul de leasing financiar și s-a încasat din contul întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni în beneficiul lui Postică Veaceslav suma de 19 305,93 euro, prejudiciul moral în mărime de 5 000 lei și taxa de stat în mărime de 500 lei.

S-a încasat din contul întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 8 976 lei.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2012 s-a admis apelul declarat de întreprinderea cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni și s-a casat hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 28 decembrie 2011.

Curtea Supremă de Justiție prin decizia din 15 mai 2013 a admis recursul declarat de Postică Veaceslav, a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 07 iunie 2012 și a menținut hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 28 decembrie 2011.

Curtea Supremă de Justiție în decizia din 15 mai 2013 a stabilit că prima instanță legal a admis pretențiile lui Postică Veaceslav cu privire la rezilierea contractului de leasing și că obligația de a restitui plățile efectuate de către pîrît sunt reglementate de art. 748 alin. (4) Codul civil, care prevede că dacă după reziliere, prestațiile efectuate nu mai prezintă interes pentru cel îndreptățit să rezilieze, el poate extinde rezilierea și asupra acestor prestații. În cazul restituirii prestațiilor efectuate, art.731 și 738 se aplică în modul corespunzător.

Din momentul în care printr-o hotărîre judecătorească irevocabilă s-a dispus rezilierea contractului de leasing financiar cu extinderea rezilierii asupra prestațiilor efectuate prin prisma art. 748 alin. (4) Codul civil, contractul încetează și toate părțile sunt eliberate de obligația de a executa prestațiile datorate și în același timp trebuie să restituie prestațiile primite și veniturile pe care le-au obținut.

Prin rezilierea contractului de leasing financiar lui Postică Veaceslav urmează ai fi restituită suma de 19 305,93 euro achitată pe parcursul executării contractului, iar întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni automobilul și toate veniturile realizate.

Postică Veaceslav a restituit automobilul întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni, însă fără veniturile realizate din utilizarea acestuia timp de 3 ani.

Pe piață un automobil de clasa similară este transmis în folosință și posesie temporară contra unui preț de 30-40 euro pentru o zi.

Luând în calcul valoarea minimă de chirie pentru o zi și perioada de 1 075 zile de utilizare a automobilului, beneficiul obținut de Postică Veaceslav constituie suma de 32 250 euro (1 075 zile x 30 euro= 32 250 euro).

La 30 iulie 2013 întreprinderea cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni a expediat lui Postică Veaceslav somație solicitând restituirea în termen de 7 zile a beneficiului obținut din utilizarea automobilului în mărime de 32 250 euro.

Postică Veaceslav la 02 august 2013 a recepționat somația, însă nu a achitat suma notificată.

Cere reprezentantul Sergiu Aftene încasarea din contul lui Postică Veaceslav în beneficiul întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni a sumei de 32 250 euro și cheltuielilor de judecată (f.d. 4-7).

La 12 septembrie 2013 Postică Veaceslav a depus cerere de chemare în judecată împotriva întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea cererii de chemare în judecată Postică Veaceslav a indicat că prin contractul de leasing financiar din 22 mai 2008 întreprinderea cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni i-a transmis contra plată în posesie și folosință automobilul de marca „Toyota Corolla”, tipul caroseriei Sedan, numărul motorului 1ZR0258360, numărul caroseriei JTNBV56E40J026729, numărul de înmatriculare CTL 609.

Valoarea totală a contractului de leasing financiar constituia suma de 21 552 euro.

Începând cu anul 2008 până în luna mai 2011 a achitat suma de 19 305 euro ce constituie ratele de leasing, dobânzi și penalități.

La 08 iunie 2011 a solicitat întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni acordarea automobilul de marca „Toyota Corolla”, numărul de înmatriculare CTL 609, oferind răscumpărarea integrală a acestuia.

Prin răspunsul din 13 iunie 2011 întreprinderea cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni a refuzat acordarea automobilului, deoarece a fost vândut ca urmare a rezilierii unilaterale a contractului de leasing financiar.

Nefiind de acord cu acțiunile întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni, a depus la Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău cerere de chemare în judecată solicitând rezilierea contractului de leasing și încasarea prejudiciului.

Prin hotărîrea Judecătoria Rîșcani mun. Chișinău din 28 decembrie 2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2013, au fost declarate ilegale acțiunile întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni.

Întreprinderea cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni urmează să-i achite mijloacele financiare calculate la 13 iunie 2011 când a refuzat să-i restituie bunul.

La 09 iulie 2013 a expediat somație întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni cu privire la restituirea sumei, însă nu a primit răspuns.

Cere Postică Veaceslav încasarea din contul întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni a dobânzii de întârziere în mărime de 6 370 euro și cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1400 euro (f.d.129-130).

Prin mandatul din 10 septembrie 2013 avocatul Goțonoga Sergiu a fost împuternicit de Postică Veaceslav să-i acorde asistență juridică în instanța de judecată cu dreptul de a depune cerere de chemare în judecată și de a ataca hotărîrea judecătorească (f.d. 127).

Avocatul Goțonoga Sergiu a depus în interesele lui Postică Veaceslav cerere de conexare a pricinilor (f.d. 149).

Prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 05 iunie 2014 s-a transmis pentru conexare pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Postică Veaceslav împotriva întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni cu privire la încasarea sumei cu pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni împotriva lui Postică Veaceslav cu privire la încasarea sumei (f.d. 155).

La 04 martie 2015 Postică Veaceslav a depus cerere de concretizare a pretențiilor solicitând încasarea din contul întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni a dobânzii de întârziere în mărime de 6 251 euro și cheltuielilor de asistență juridică în mărime de 1400 euro, în total suma de 7 651 euro (f.d.161).

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 24 aprilie 2015 s-a admis cererea de chemare în judecată depusă de întreprinderea cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni.

S-a încasat de la Postică Veaceslav în beneficiul întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni datoria în mărime de 32 250 euro, echivalentul în lei MD conform cursului oficial al Băncii Naționale a Moldovei la data executării hotărîrii și taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 16 425 lei.

S-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Postică Veaceslav.

S-a încasat de la Postică Veaceslav în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 671 lei (f.d. 176; 181-184).

La 27 mai 2015 avocatul Goțonoga Sergiu a declarat în interesele lui Postică Veaceslav apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 24 aprilie 2015, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărîrii primei instanțe și emiterea unei noi hotărîri de admitere a cererii de chemare în judecată depuse de Postică Veaceslav (f.d. 179).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 25 august 2015 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Postică Veaceslav.

S-a acordat apelantului termen pînă la 07 octombrie 2015 pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 12 318,75 lei.

S-a explicat lui Postică Veaceslav că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 188-189).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 15 ianuarie 2016 s-a acordat termen suplimentar apelantului Postică Veaceslav pînă la 29 ianuarie 2016 pentru prezentarea cererii de apel motivate și dovezii de achitare a taxei de stat în mărime de 12 318,75 lei.

S-a explicat lui Postică Veaceslav că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 194-195).

La 27 ianuarie 2016 avocatul Goțonoga Sergiu a depus în interesele lui Postică Veaceslav apel motivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 24 aprilie 2015 și a prezentat ordinul de plată a taxei de stat în mărime de 2 121 lei (f.d. 197-200).

Curtea de Apel Chișinău prin încheierea din 03 martie 2016 a acordat apelantului termen suplimentar pînă la 14 aprilie 2016 pentru achitarea taxei de stat (f.d. 207-208).

La 14 aprilie 2016 avocatul Goțonoga Sergiu a depus în interesele lui Postică Veaceslav cerere de scutire de la plata taxei de stat invocând că salariul apelantului este mic și are la întreținere 2 copii minori (f.d.75-76).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 s-a respins cererea de scutire de la plata taxei de stat.

Nu s-a dat curs cererii de apel și s-a obligat suplimentar Postică Veaceslav să achite taxa de stat în mărime de 10 197,75 lei pînă la 18 mai 2016.

S-a explicat lui Postică Veaceslav că în caz de neîndeplinire în termenul stabilit a indicațiilor din încheiere, cererea de apel va fi restituită (f.d. 220-221).

La 27 aprilie 2016 Postică Veaceslav a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii și emiterea unei noi hotărîri de scutire de la plata taxei de stat (f.d. 223-224).

În motivarea cererii de recurs Postică Veaceslav a invocat că încheierea Curții de Apel din 14 aprilie 2016 este neîntemeiată și pasibilă de a fi casată.

Are la întreținere 2 copii minori și salariul comun al soților constituie suma de 3000 lei.

Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, minimul de existență al unei persoane pentru anul 2015 este de 1 734 lei.

Curtea de Apel Chișinău eronat la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat a invocat decizia Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2013, prin care s-a încasat în folosul său suma de 2000 euro.

Prin contractul de cesiune de creanță din 29 decembrie 2011, în contul stingerii datoriilor sale a cesionat Marinei Caraman dreptul de a cere încasarea mijloacelor financiare din contul întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni.

Prin încheierea Judecătoriei Centru mun. Chișinău din 15 iulie 2013 a fost înlocuit în procedura de executare a deciziei Curții Supreme de Justiție nr. 2ra-309/13 din 15 mai 2013 cu noul creditor Marina Caraman.

Curtea de Apel Chișinău în ședința de judecată din 14 aprilie 2016 a admis ca probă copia deciziei Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2013 fără a oferi reprezentantului său posibilitatea de a o combate, fiindu-i încălcat accesul la justiție.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 3 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul depus în termen, neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii atacate din următoarele motive.

În conformitate cu art. 425 Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată din 14 aprilie 2016 rezultă că avocatul lui Postică Veaceslav a fost prezent în ședința de judecată (f.d. 218-219).

La 05 mai 2016 Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa lui Postică Veaceslav copia încheierii din 14 aprilie 2016 (f.d. 222).

Prin urmare, recursul declarat de Postică Veaceslav la 27 aprilie 2016 împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016 este depus în termen.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Judecând pricina în ordine de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție a constatat că instanța de apel a examinat pricina cu respectarea normelor de drept procedural.

În conformitate cu art. 85 alin.(4) Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Articolul 4 alin.(1) Legea taxei de stat nr.1216-XII din 03 decembrie 1992 cu modificările și completările ulterioare, expres prevede că în cazurile prevăzute de lege, la cerere, judecătorul sau instanța judecătorească, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, este în drept să elibereze, complet sau parțial, de plata taxei de stat persoanele fizice și juridice, precum și să eșaloneze sau să amâne achitarea taxei de stat.

Din sensul acestor norme de drept rezultă că instanța de judecată poate să scutească persoana fizică de plata taxei de stat în dependență de situația ei materială, în cererea de scutire urmând a fi expuse circumstanțele care justifică solicitarea și anexate actele confirmative.

Prin urmare, în cererea de scutire a persoanei fizice se vor expune circumstanțele care justifică solicitarea și vor fi anexate actele confirmative ale acestor circumstanțe (avizul Comisiei pentru protecție socială, certificat despre mărimea salariului, pensiei sau a altor venituri; existența la întreținere a copiilor minori sau a altor persoane, dovada lipsei conturilor bancare, date de la Oficiul Cadastral Teritorial despre bunuri imobile, de la Întreprinderea de Stat „CRIS Registru” despre unități de transport, de la Comisia Națională a Pieței Financiare despre hârtii de valoare, etc).

Postică Veaceslav a solicitat scutirea de la plata taxei de stat invocând că are la întreținere 2 copii minori și salariul este mic.

La cererea de scutire Postică Veaceslav a anexat adevărurile prin care se confirmă că salariul său este de 2000 lei, iar a soției Postică Diana de 1 425 lei (f.d. 211-212).

Însă, aceste probe nu indică cu certitudine la situația precară financiară a soților Postică.

Argumentul lui Postică Veaceslav că nu dispune de mijloacele financiare provenite din executarea deciziei Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2013, deoarece dreptul de a cere încasarea mijloacelor financiare din contul întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni a fost cesionat Marinei Caraman la fel nu constituie temei de scutire de la plata taxei de stat.

Or, în conformitate cu art. 118 alin. (1) Codul de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

În conformitate cu art. 368 alin. (1) Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Dat fiind că Postică Veaceslav nu a probat starea materială precară, instanța de apel întemeiat a respins demersul de scutire de la plata taxei de stat, nu a dat curs cererii de apel declarate și a acordat termen pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a subliniat că participantul unui litigiu civil este ținut să dea dovadă de un comportament diligent în chestiunile legate de plata taxei de stat (speța Piętka c. Poloniei, hotărârea din 16 octombrie 2012, definitivă din 16 ianuarie 2013).

Pornind de la principiul respectării dreptului de acces liber la justiție consfințit de jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, în cadrul soluționării cererilor privind acordarea facilităților la plata taxei de stat instanțele judecătorești urmează să examineze cu minuțiozitate fiecare caz concret pentru a nu admite îngrădirea dreptului persoanei la „un tribunal”, conducându-se la soluționarea acestor cereri de norme dreptului național și de prevederile Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că instanța de apel a aplicat corect normele de drept procedural, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul ca neîntemeiat și de a menține încheierea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat Postică Veaceslav.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 14 aprilie 2016, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de reprezentantul Sergiu Aftene în interesele întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni împotriva lui Postică Veaceslav cu privire la încasarea sumei și cheltuielilor de judecată și cererea depusă de Postică Veaceslav împotriva întreprinderii cu capital străin „Total Leasing” societate pe acțiuni cu privire la încasarea dobânzii de întârziere și cheltuielilor de asistență juridică.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președinte,

Judecătorul:

Valeriu Doagă

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Sveatoslav Moldovan

